

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อนำเสนอ กลยุทธ์การพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 ได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

กลยุทธ์การพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีความสมบูรณ์ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน ประกอบด้วย ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ศึกษาเทคนิคและวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ จัดเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการใช้สถานการณ์ที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จัดกิจกรรม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นความสนใจในการเรียนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เสริมสร้างเจตคติที่ดีในเนื้อหาวิชา ที่เรียน และผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การใช้สื่อและเทคโนโลยี ประกอบด้วย การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน สามารถในการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีความชำนาญและรู้วิธีการใช้สื่อการสอน เตรียมสื่อและตรวจสอบสื่อที่จะนำไปใช้ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนรู้ สามารถซ่อมบำรุงสื่อและเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลและปรับปรุงการใช้สื่อและเทคโนโลยี

4. การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรเพื่อกำหนดสัดส่วนของคะแนน วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนกำหนดเกณฑ์การประเมินผู้เรียน วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินกำหนดภาระงานและชิ้นงาน ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย วัดผลประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นสภาพจริง นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงการจัด การเรียนรู้ และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาเกณฑ์ การประเมินให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

5. การวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนก่อนทำวิจัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาหรือพฤติกรรมที่ต้องการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์ ประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำผลการวิจัยมา

ใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาวิธีการแก้ปัญหา พัฒนาผู้เรียนจากผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

กลยุทธ์การพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วย

1. ก การเตรียมการสอน โดยการ ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ศึกษาเทคนิค และวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ จัดเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการใช้สถานการณ์ที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากการเตรียมการสอนเป็นการคิดล่วงหน้าถึงเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ แนวคิด วิธีการใช้สื่อการสอน และการประเมินผลเพื่อจะได้เตรียมเครื่องมือและกิจกรรมสำหรับการสอนตามขั้นตอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2550 : หน้า 52) ซึ่งกระบวนการเตรียมการสอน ประกอบด้วย การศึกษาหลักสูตร คู่มือครูและเอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ เพื่อจัดทำแผนการสอน ศึกษาผู้เรียนให้ทราบถึงความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์เดิม ความสามารถ ความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเตรียมการสอน เขียนแผนการสอน เตรียมสื่อการเรียนการสอน เอกสารหรือข้อทดสอบ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมก่อนสอน (อาภรณ์ ใจเที่ยง 2556 : หน้า 10)
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นความสนใจในการเรียนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เสริมสร้าง เจตคติที่ดีในเนื้อหาวิชา ที่เรียน และ ผู้เรียน มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกรื่นเริง เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้ นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้ อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือ คับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จัก เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการ เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเอง (ทิศนา แคมมณี, 2550 : หน้า 11) และ กระทรวงศึกษาธิการ (25 60 : หน้า 5 - 6) ได้กำหนดเกี่ยวกับ กระบวนการของการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ในการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม กระตุ้นซักถาม ทบทวนหรือแสดงความคิดเห็นให้ ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ การดำเนินการสอนลักษณะกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ร่วมแสดงออกด้วยการตั้งคำถาม จนกระทั่งได้คำตอบหรือองค์ความรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างชัดเจน ในขั้นตอนนี้จึงจำเป็นต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จจริงหรือคำตอบที่ต้องการลักษณะ คำถามที่นำมาใช้ในขั้นตอนนี้

3. การใช้สื่อและเทคโนโลยี โดยการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน สามารถในการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีความชำนาญและรู้วิธีการใช้สื่อการสอน เตรียมสื่อและตรวจสอบสื่อที่จะนำไปใช้ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนรู้ สามารถซ่อมบำรุงสื่อและเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนรู้ และ ประเมินผลและปรับปรุงการใช้สื่อและเทคโนโลยี เนื่องจากการใช้สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ ภาพถ่าย วัสดุฉายและวัสดุสิ่งตีพิมพ์ซึ่งเป็นพาหนะในการนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลไปยังผู้รับเมื่อนำมาใช้กับการเรียนการสอน หรือส่งเนื้อหาความรู้ไปยังผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอน (Heinich and et al. 1985 : p.5) และสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2552 : หน้า 24 - 25) กำหนดไว้ว่ากระบวนการของการใช้สื่อและเทคโนโลยี ครูต้องจัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยกำหนดขั้นตอนในการใช้สื่อการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนว่า ประกอบด้วย การเตรียมตัวของครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูจะต้องศึกษาเนื้อหาสาระในสื่อการเรียนรู้ที่ได้เลือกไว้เพื่อตรวจสอบว่ามีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่ รวมถึงต้องมีการทดลองใช้สื่อเพื่อที่จะทดสอบประสิทธิภาพของสื่อว่าสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้เพียงใด เหมาะสมกับเวลาหรือไม่ และต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังจะต้องเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานด้วย การจัดเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อม ต้องจัดให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับสถานที่หรือห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งของอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงระยะที่นั่งของผู้เรียนและแสงภายในห้องด้วยการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ครูผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนรู้เป้าหมายของการเรียนรู้ แนะนำการใช้สื่อในกรณีที่ผู้เรียนต้องใช้สื่อเอง ที่สำคัญจะต้องบอกให้ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างเพื่อที่จะได้เตรียมตัวได้ถูกต้อง การดำเนินการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องสังเกตว่าผู้เรียนมีปฏิกิริยาอย่างไรในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความตั้งใจหรือกระตือรือร้นหรือไม่ เพราะพฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียนจะเป็นตัวชี้วัดว่าสื่อมีความเหมาะสมกับกิจกรรมเพียงใด การประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีอุปสรรคในการใช้สื่ออย่างไร มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนเพียงใด การประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป หรือปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การวัดและประเมินผล โดยการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรเพื่อกำหนดสัดส่วนของคะแนน วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนกำหนดเกณฑ์การประเมินผู้เรียน วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินกำหนดภาระงานและชิ้นงาน ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการของ

ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย วัตถุประสงค์ประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นสภาพจริง นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาเกณฑ์ การประเมินให้เหมาะสมกับศักยภาพของ ผู้เรียน เนื่องจาก การวัดผลเป็น เครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาเพราะผลจากการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาจะเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจของครู เพื่อใช้ในการปรับปรุงวิธีสอน การใช้สื่อการสอน แบบเรียน หลักสูตร การแนะแนว การจัดระบบการบริหารของโรงเรียน ตลอดจนการปรับปรุงวิธีการเรียนของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรต้องการ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา , 2552 : หน้า 7) และกระบวนการในการวัดและประเมินผล โดยการ กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน ขั้นนี้เป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียนก่อนเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูจะนำเอาเอกสารที่เป็นสาระและกิจกรรมตลอดทั้งภาคเรียน ซึ่งเรียกว่าแนวการสอน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาและตกลงกัน กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ขั้นนี้เป็นการแปลงจุดมุ่งหมายทั่วไปหรือจุดมุ่งหมายของ รายวิชาเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ในแต่ละบทหรือหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีความชัดเจนในพฤติกรรม และคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน และเพื่อให้สามารถวัดได้ สังเกตได้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ประกอบด้วยเงื่อนไขที่แสดงพฤติกรรมและเกณฑ์ขั้นต่ำที่สามารถแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ขั้นนี้ครูต้องรู้ว่าเครื่องมือมีกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะ ข้อดีและข้อจำกัดอย่างไรเพื่อที่จะเลือกใช้ให้เหมาะกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะวัด ทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อครูสร้างเครื่องมือเสร็จแล้วก็นำไปรวบรวมข้อมูลควรมีการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ หลังจากนั้นก็นำไปรวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูลครูจะต้องรู้ว่า จะจัดกระทำข้อมูลเพื่อจุดประสงค์ใดเพื่อบรรยายเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือต้องการบรรยายเป็นกลุ่ม ตัดสินผลการเรียน การประเมินผลการศึกษาของผู้เรียนที่ปฏิบัติกันมาก ในปัจจุบันก็คือการตัดเกรดหรือการให้ระดับผลการเรียนซึ่งกระทำเมื่อประเมินภายหลังสิ้นสุดและอาจกระทำเฉพาะสิ้นสุดการเรียนการสอนแต่ละตอนก็ได้ ซึ่งครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักในการตัดเกรดและวิธีการตัดเกรดที่ดีกระบวนการของการวัดและประเมินผล(พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2550 : หน้า 10)

5. การวิจัยในชั้นเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนก่อนทำวิจัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาหรือพฤติกรรมที่ต้องการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์ ประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาวิธีการแก้ปัญหา พัฒนาผู้เรียนจากผลการวิจัย เนื่องจาก การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และนำผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน(สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่ากระบวนการของวิจัยในชั้นเรียนในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาคำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้และสรุปผลการวิจัย(กระทรวงศึกษาธิการ 2557 : หน้า 7)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจาก กลยุทธ์การพัฒนาครุมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 มีดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาครุมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง
2. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้สามารถ นำกลยุทธ์ การพัฒนาครุมืออาชีพ ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครุมืออาชีพ
2. ควรมีการวิจัยพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาครุมืออาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี